

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
Başkanlık Özel Kalem Müdürlüğü

Sayı : 41870694-899-9814

03.10.2016

Konu : OHAL KHK ve Uygulamalarının Ceza
Soruşturmaları Yönünden Yol Açtığı
Olumsuz Sonuçlara İlişkin Adalet
Bakanlığı'na Yazılan Yazı Hakkında

BARO BAŞKANLIĞINA

Konu: OHAL KHK ve uygulamalarının ceza soruşturmaları yönünden yol açtığı olumsuz sonuçlara ilişkin Adalet Bakanlığı'na yazdığımız yazımız hakkında.

OHAL KHK'larının ve bunlara dayanan uygulamaların ceza soruşturmalarına olumsuz etkilerine, suçluyu ve suçsuzu birbirinden ayırmayı zorlaştırmasına, yarattığı mağduriyetlere, Türkiye'ye yönelik işkence iddialarının zemin bulmasına sebep olduğuna, neticede terör örgütleri ve üyeleri açısından olumlu sonuçlar doğurduğuna ilişkin görüşlerimizi içeren Adalet Bakanlığına yazdığımız yazımızın bir örneği ekte bilgilerinize sunulmuştur.

Saygılarımla.

Av. Metin FEYZİOĞLU
Başkan

Ek: Adalet Bakanlığına Yazılan Yazı

İZMİR BAROSU		
2016-34558	Gelen	Kayıt Tarihi
		19.10.2016
		Evrak Tarihi
		19.10.2016
BAŞKANLIK DİVANI GÜNDEM		
Döküman Yönetim Sistemi		

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

29.09.2016

Sayı:41870694-899-9622

Konu: OHAL KHK hakkında değerlendirme

ADALET BAKANLIĞINA

Olağanüstü hal (OHAL) kanun hükmünde kararnameleri ile ceza muhakemesi usulüne ilişkin çok önemli düzenlemeler getirilmiştir. Bunların pek çoğu adil yargılanma hakkını ve özelde savunma hakkını kısıtlamaktadır. Bu kısıtlamaların devam ettirilmesi, suçlu ile suçsuzun birbirinden ayrılmasını zorlaştırmakta ve terör örgütleriyle mücadeleye zarar vermektedir. Son tahlilde terör örgütü ve yandaşlarının menfaatine sonuç doğurduğu kanaatinde olduğumuz söz konusu kısıtlamaların bir an önce kaldırılması gerektiğini bir kez daha ifade etmek istiyoruz.

Öte yandan söz konusu kısıtlamaların devam etmesinin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin olağanüstü hallere ilişkin 15. maddesindeki hükme rağmen, Türkiye'yi Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve uluslararası kamuoyu nezdinde sıkıntıya sokacağını dile getirmeyi ülkemize karşı bir görev biliyoruz.

Bu çerçevede bazı hususlara özel olarak değinmek gerekirse:

1. Avukatların şüpheli olarak ifadelerinin kolluk görevlileri tarafından alınması, ifade sırasında sorulan soruların arasına mesleki faaliyetin ve meslek sırlarının da dahil edilmesine neden olabilmektedir. (667 s. KHK md. 6/1-c)
2. Müdafinin şüpheliyle görüşmesinin teknik cihazla kaydedilmesi ve/veya görüşmeye bir memurun nezaret etmesi, avukatla tutuklunun birbirlerine sundukları belgelere ve aralarında yaptıkları görüşmeye ilişkin tuttukları kayıtlara el konulabilmesi; avukatın savunduğu kişiden isnatla ilgili bilgi almasını ve dolayısıyla savunmasını serbestçe hazırlamasını engellemektedir. Bu uygulama, "silahların eşitliği ilkesi"ne de ciddi biçimde zarar vermektedir. (667 s. KHK md. 6/1-d)
3. OHAL kapsamında yürüyen soruştırmalarda, şüphelinin avukatıyla tutukevinde görüşmesinin, görüşmeye nezaret edecek personelin ve/veya kamera tertibatı bulunan oda sayısının azlığı gerekçesiyle tahammülü zor bir biçimde geciktirildiği görülmektedir. Bu, savunma hakkının fiilen ve etkili şekilde kısıtlanması anlamına gelmektedir.
4. şüphelinin avukatının elindeki mektup ve belgelere el konulabilmesine imkan veren düzenleme, adil yargılanma hakkının merkezinde yer alan avukat-müvekkil gizliliğini yok etmekte, avukatın savunmayı hazırlarken yararlanacağı belgelerden yoksun kalmasına yol açmaktadır. (668 s. KHK md. 3/1-đ)

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

5. Avukat bürolarında Cumhuriyet savcısının katılımı olmaksızın arama ve el koyma işlemi yapılmasına izin veren düzenleme son derece yanlıştır. El konulan belgelerin avukat-müvekkil gizliliği kapsamında yer alan belgeler olduğunun ileri sürülmesine rağmen, ayrı zarfa konulup mühürlenmesi zorunluluğunu ortadan kaldıran düzenleme de, aynı şekilde kabul edilemez. (668 s. KHK md. 3/1-i) Her iki düzenleme de avukatın mesleki faaliyetinin kolluk tarafından soruşturma konusu yapılmasına zemin hazırlamaktadır. Ayrıca bu düzenlemeler, meslek sırrının ve buna bağlı olarak “silahların eşitliği ilkesi”nin ihlal edilmesine neden olmaktadır.

6. Gözaltı süresinin 30 gün olarak devamı (667 s. KHK md. 6/1-a), orantısız bir hak kısıtlamasıdır. Gözaltındaki şüpheliyle müdafinin görüşmesinin 5 gün süreyle engellenebilmesi (668 s. KHK md. 3/1-m), kişinin özgürlüğünün savunma hakkı ihlal edilerek kısıtlanmasına sebebiyet vermektedir. Tutukevindeki görüşmelere gün ve süre sınırı koyulması (667 s. KHK md. 6/1-d) da, savunmanın hazırlanmasını zorlaştırmaktadır.

Ayrıca bu kısıtlamalar, özellikle dış kamuoyunda bazı çevrelerce giderek artan bir şekilde dile getirilmeye başlanan, Türkiye’de sistemli şekilde işkence ve kötü muamele yapıldığına yönelik iddialarının kabul görmesine zemin hazırlamaktadır. Şu halde bu düzenlemelerden beklenen yarar ile sonuçta uğranılması muhtemel zarar kıyaslandığında, Türkiye’nin çok büyük bir zararla karşı karşıya kalmak üzere olduğu vurgulanmalıdır.

7. Tutukluluğun incelenmesi sırasında müdafinin dinlenilmesi zorunluluğunu ortadan kaldıran düzenleme (667 s. KHK md. 6/1-1), “çelişmeli yargılama ilkesi”ne zarar vermekte, “kopyalayıp yapıştır” gerekçelerle tutukluluk halinin devamını kolaylaştırmaktadır. Bu, hiç kuşkusuz yeni mağdurlar yaratmaya elverişli bir olumsuzluktur. Olağanüstü zamanların olağanüstü iş yükü, mağduriyetlere mazeret teşkil etmemelidir.

8. Müdafinin soruşturma dosyasını görme ve içinden örnek alma yetkisinin sınırlanması (668 s. KHK md. 3/1-1), adil yargılanma hakkının ihlalidir. Şüphelinin tutuklu olduğu hallerde, müdafiden gizlenen delillere dayanılarak tutukluluk halinin devamını Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi hiç bir şekilde kabul etmemektedir. Çünkü isnat edilen fiili ve isnadın dayanağı olan delilleri bilmeden savunma yapılması imkansızdır. Şu halde CMK’nın 153. maddesi dahi bu açıdan kabul edilemezken, hakim kararı bile olmaksızın Cumhuriyet savcısının kararıyla kısıtlama getirilmesine imkan tanıyan düzenlemenin, “silahların eşitliği ilkesi” karşısında kabulü hiç bir şekilde mümkün değildir.

9. Bir diğer sorun ise özellikle şüpheliler tarafından vekaletname verilerek görevlendirilen avukatların, terör örgütüyle irtibatlı oldukları yönünde bazı kolluk görevlilerinin sözlü ithamlarına maruz kalmalarıdır. Her şüphelinin ve sanığın savunma hakkı vardır. Savunma hakkı ihlal edilerek yürütülen bir yargılama sonucunda gerçeğin bulunması imkansızdır. Avukatlar üzerindeki tehdit algısının giderilmesine yönelik olarak kolluk görevlilerinin yetkili makamlarca uyarılması faydalı olacaktır.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

Özetle;

- Avukatın şüpheliyle görüşmesi/iletişimi geciktirilerek, zorlaştırılarak, sınırlandırılarak, denetlenerek/kayda alınarak,
- Avukat müvekkil gizliliği ve meslek sırrı ihlal edilerek,
- Silahların eşitliği ilkesi yok sayılarak,
- Çelişme yöntemi yerine dosya üzerinden tutukluluk incelemesi getirilerek,
- Müdafinin soruşturma dosyasını görmesi yasaklanarak, suçlu suçsuzdan, haklı haksızdan ayırt edilemez.

Adil yargılanma hakkı ihlal edilerek yürütölen bir süreç, yeni mağdurlar yaratır. Böylece terör örgütlerinin toplumda zemin kazanmasına sebebiyet verilir. Fayda-zarar karşılaştırması yapıldığında, adil yargılanma ilkelerine uygun düzenleme ve uygulamalar ise, her zaman için bireyin ve devletin üstün menfaatinedir.

Olağanüstü halin ilanından itibaren çeşitli defalar dile getirdiğimiz bu hususları bir kez daha ve topluca ifade etme zorunluluğu doğmuştur.

Gereğini takdirlerinize saygıyla sunarım.

Av. Prof. Dr. Metin FEYZİOĞLU
Türkiye Barolar Birliği
Başkanı